

Avalikult kooskõlastusringilt laekunud tagasiside

	Esitaja ja märkuse sisu	SOMi vastus
1.	Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskus	
1.1	<p>Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskus on tutvunud Sotsiaalministri 12. novembri 2025. a määruse nr 62 „Nõuded elukeskkonnale sotsiaalteenuste osutamisel“ muutmise määruse eelnõu ja seletuskirja ning on andnud oma kommentaari. Kommentaar puudutab määruse kehtiva redaktsiooni § 4 lõiget 1, mille kohaselt on teenuse osutamise ruumides kohustus järgida asjakohaste valgustuse standardite nõudeid. EVS-i hinnangul on tegemist riigisisese kohustusliku standardiviitega. § 42 lg 6 kohaselt on tehnilises normis lubatud standardile kohustuslikku viidet sätestada üksnes Eestile rahvusvahelisest õigusest või Euroopa Liidu õigusaktist tulenevate kohustuste täitmisel. Samuti on õiguskantsler toonud oma 2012. a arvamuses välja, et kohustuslik standardile viitamine on vastuolus põhiseadusega. Seetõttu tuleks standardite järgimisele viidata soovituslikult või kaaluda selle välja jätmist eelnõu tekstist ning lisada soovitus lähtuda asjakohastest standarditest seletuskirja.</p> <p><u>Ühe võimaliku ettepanekuna</u> võib eelnõu § 4 lõikes 1 kasutada järgmist sõnastust: <i>(1) Teenuse osutamise ruumides tagatakse küllaldane loomulik valgustus arvestades ruumi kasutusotstarvet.</i></p>	Arvestatud.
2.	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium	
2.1	<p>Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (MKM) on tutvunud Sotsiaalministri 12. novembri 2025. a määruse nr 62 „Nõuded elukeskkonnale sotsiaalteenuste osutamisel“ muutmise määruse eelnõu ja</p>	<p>Selgitame. § 3 lg 2 on üldine, selle sisu on kaetud vastavate ehitusnormidega, sõltuvalt tegevusloa ja ehitusloa ajast. Kuna § 3 lg 2 tänapäeva nõue eeldab lifti ja muid mugavusi, siis ei eeldata ega kohustata, et varasema ehitus-</p>

	Esitaja ja märkuse sisu	SOMi vastus
	seletuskirja ning on andnud oma kommentaari. MKM tahab teada, kas § 3 lg 2 ja § 14 lg 1 ligipääsetavuse nõue üldse juba olemasolevatele hoolekandeesutustele ei kehti, sh mitte ainult ruumidele, vaid ka sisustusele.	/tegevusloa taotluse alusel olev ehitist vastaks november 2025 kehtivatele ehitusnõuetele ja väärtustele. See aga ei välista senise ehitise ja ruumide kaasaja nõuetele vastavaks viimist vabatahtlikult.
	3. Terviseamet	
3.1	Terviseamet on tutvunud Sotsiaalministri 12. novembri 2025. a määruse nr 62 „Nõuded elukeskkonnale sotsiaalteenuste osutamisel“ muutmise määruse eelnõu ja seletuskirja ning on andnud oma kommentaari. Terviseamet palub kaaluda määruses sõna „tualett“ vastavas käändes asendamist sõnaga „vesiklosett“. Muudatus puudutaks määruse § 5 lõike 4 esimest lauset, § 7 lõiget 4 ning § 12 lõiget 5.	Mittearvestatud. Terviseameti ettepanek on sõnastuslikku laadi, mis ei anna praktilist lisaväärtust. See, et tegemist peab olema veega wc-potiga tuleneb § 5 lõike 4 üldnõudest, et (4) <i>Teenusesaajale tuleb tagada hügieeniline ja ohutu tualeti kasutamise võimalus ning sooja vee ja sobivate pesemisvahenditega hügieenitoimingute tegemise võimalus.</i>
3.2	Määruse § 5 lg 4 esimene lause kehtestatakse sõnastuses: „Teenusesaajale tuleb tagada hügieeniline ja ohutu vesikloseti kasutamise võimalus ning sooja vee ja sobivate pesemisvahenditega hügieenitoimingute võimalus“.	Mittearvestatud. Vt samasisulise p 3.1 kommentaari vastust.
3.3	Määruse § 7 lõige 4 kehtestatakse sõnastuses: „Eraldusruumis tuleb tagada privaatne ja hügieeniline vesikloseti kasutamise võimalus“.	Mittearvestatud. Vt samasisulise p 3.1 kommentaari vastust.
3.4	Määruse § 12 lõige 5 kehtestatakse sõnastuses: „Teenuseosutaja peab tagama vähemalt ühe pesemiskoha kuni kümne teenusesaaja kohta ja vähemalt ühe vesiklosettpoti kuni viie teenusesaaja kohta“. Antud muudatus tagaks vajaliku õigusselguse ning välistaks teenuse osutaja poolt tualettruumi sisustamisel kuivkloseti või teisaldatava bio-tualettpoti või muu sarnase ehituslikult ja majanduslikult odavama lahenduse kasutamise, vältides seeläbi ka asjatuid pikaajalisi vaidlusi teenuseosutajatega. Kuna tegu on haavatava sihtrühmaga, kellele osutatav teenus peaks võimaldama nii kaasaegseid hügieenitingimusi kui ka väärikat kohtlemist, siis ameti hinnangul peaks antud nõue	Mittearvestatud. Vt samasisulise p 3.1 kommentaari vastust. Mis puudutab täiendavaid nõudeid kuivkloseti või teisaldatava bio-tualettpoti osas, siis määruse § 5 lõikes 4 on veega wc-poti nõue olemas, aga täiendavate lahenduste kasutamise kitsendamist ei pea me mõistlikuks ehk kui minimaalne nõue wc-pottide osas on täidetud, siis täiendavate lahenduste pakkumise osas kitsendusteks põhjust pole.

	Esitaja ja märkuse sisu	SOMi vastus
	<p>sellise teenuse osutamisel 21. sajandil olema elementaarne.</p> <p>Muudatus ei tooks ameti hinnangul endaga kaasa varasemast rangemaid nõudeid. Ka määruse enda seletuskirjas on üldhooldusteenuse puhul selgitatud, et tegu ei ole uue nõudega, vaid varasemalt kehtinud sotsiaalministri määrusest nr 58 „Täiskasvanute hoolekandeesutuse tervisekaitseenõuded“ üle võetud sättega. Antud määruse § 8 lg 2 sätestas seni selge nõudena vähemalt kahe WC-poti ehk vesiklosettpoti nõude kümne voodikoha kohta ning ameti praktikas kuni 31.08.2025 sellise nõude täitmine raskusi teenuse osutajatele ei valmistanud. Praeguse kehtiva määruse sõnastus on aga antud probleemi selguse vajaduse tõstatanud.</p>	
<p>3.5</p>	<p>Terviseamet palub kaaluda määruse § 14 lg 1 rakendussätte vajalikkust või sätte täpsustamist. Antud löike kohaselt kohaldatakse määruse § 3 lõikes 2 sätestatud hoolekandeesutustele, mille ehitusloa taotlus esitatakse pärast käesoleva määruse jõustumist. Määruse § 3 lg 2 sätestab, et <i>ruumid ja nende sisustus peavad olema ligipääsetavad ja ohutud ning vastama nii ruumide funktsioonile kui ka teenusesaajate vajadustele, huvidele ja eelistustele.</i> Varjupaigateenuse puhul lähtutakse ruumide sisustamisel üksnes teenusesaajate põhjendatud vajadustest. Ehkki ka RTHSI § 21 lg 1 sätestab üldnõudena, et <i>sotsiaalteenust saama õigustatud isiku kasutusse antud ruumides ja maa-alal, kus osutatakse sotsiaalteenust ja mille puhul on sotsiaalhoolekande seaduses või selle alusel kehtestatud määruses viidatud käesolevale seadusele, peab elukeskkond olema neis viibivate inimeste tervisele ohutu ja tervist toetav</i>, siis ülaltoodud rakendussäte tekitab määrust lugedes arusaama, et nii ruumide kui sisustuse ligipääsetavuse ja ohutuse nõuded kehtivad üksnes uutele hoolekandeesutustele, mille ehitusloa taotlus on esitatud peale 01.09.2025.a. Amet palub antud rakendussätet täpsustada.</p>	<p>Selgitame.</p> <p>Tegevuskohale kohalduvad reeglina selle ehitusloa nõuded. Määrus ei näe ette juba tegutsevatele teenuse osutamise kohtadele uusi nõudeid, va kui rakendussättes on teisiti. Kuna § 3 lg 2 tänapäeva nõue eeldab lifti ja kaasaegseid lahendusi, siis ei eeldata ega kohustata, et varasema ehitus- /tegevusloa taotluse alusel olev ehitus vastaks november 2025 kehtivatele ehitusnõuetele ja väärtustele. See aga ei välista senise ehitise ja ruumide kaasaja nõuetele vastavaks viimist vabatahtlikult.</p>

	Esitaja ja märkuse sisu	SOMi vastus
4.	Sotsiaalkindlustusamet	
4.1	<p>Sotsiaalkindlustusamet (SKA) tutvus eelnõuga ja esitab selle kohta järgmise arvamuse.</p> <p>1. Määruse muudatusega vähendatakse ööpäevaringse erihoolekandeteenuse suurimat lubatud magamistoa täituvust neljalt kolmele. Sellega omakorda vähendatakse teenusekohtade koguarvu, kuna tänastel teenuseosutajatel ei ole lubatud edaspidi samades ruumides samale hulgale klientidele teenust pakkuda. Eelnõus on küll olemasolevate teenusekohtade osas ette nähtud üleminekuajaks kuni 1.01.2027, kuid arvestades kehtivaid suunamisotsuseid, teeme ettepaneku pikendada tänastes tingimustes teenuse osutamise võimalust kuni suunamisotsuste kehtivusaja lõpuni. Vastasel juhul eeldab kavandatud muudatus osade suunamisotsuste muutmist, s.h vajadusel nende kehtetuks tunnistamist kui klientidele ei õnnestu neile sobilikku alternatiivset teenusekohta pakkuda.</p>	<p>Mittearvestatud. Riigi pikaajaline reformisuund on liikuda elukaare ülesehitusele põhinevale teenusele, mis arvestab maksimaalselt teenuse saaja vajadusi, samas arvestades riigi rahalisi võimalusi. Olemasolevate teenusekohtade puhul rakendatakse üleminekuajaga kuni 2027. aasta 1. jaanuarini, et teenuseosutajad jõuaksid muuta olemasolevad nelja teenusesaajaga magamistoad maksimaalselt kolme teenusesaajaga magamistubadeks. Muudatustest tulenev halduskoormuse suurenemine erihoolekandeteenuse osutajatele on elukeskkonna nõuete osas vähene, kuna mõju on korralduslikku laadi, puudutab piiratud arvu teenuseosutajaid ja selle leevendamiseks on ette nähtud üleminekuajaks. Muudatus puudutab 4 teenuseosutajat- SA Jõhvi Haiglas on üks neljakohaline tuba, aga kuna tegemist on piisavalt suure magamistoaga, on võimalus ehitada vahesein, et neljakohaline tuba kolmekohaliseks ehitada. Üks neljakohaline magamistuba on ka MTÜ-s Paju Pansionaadid, aga seal suunatakse üks teenusesaaja alates maikuust saama väljaspool kodu osutatavat üldhooldusteenust, mille järel muudab teenusepakkuja voodikohtade arvu tubades maksimaalselt kolmekohalisteks. AS Lihula Südamekodus ja AS Valga Haiglas on võimalik vastavalt üks ja kaks teenusesaajat</p>

	Esitaja ja märkuse sisu	SOMi vastus
		suunata uue suunamisotsusega inimesele sobivas hoolekandetasutusse. Sellest tulenevalt on meie hinnangul üleminekuaeg 2027. aasta 1. jaanuarini piisav.
5.	Eesti Puuetega Inimeste Koda	
5.1	<p>Eesti Puuetega Inimeste Koda (EPIKoda) toetab muudatuse eesmärki suurendada erihoolekandeteenuste saajate privaatsust ja inimväärikust. Samas leiab, et eelnõu ei taga ööpäevaringsetel teenustel elavatele inimestele õigust privaatsusele, rahulikule omaette puhkamisajale, üldisele väärikusele.</p> <p>Punktiga 1 muudetakse määruse § 9 lõikes 2 erandjuhul lubatud teenusesaajate maksimaalset arvu ühes magamistoas neljalt kolmele. Muudatus on vajalik, et paraneks teenusesaajate elukvaliteet ja suureneks privaatsus. Üldine suund on siiski luua ühe- ja kahekohalised magamistoad. Erandjuhtude üle otsustab teenuseosutaja, kuid igal juhul tuleb arvestada inimese enda nõusolekuga. Kuidas tagatakse, et nõusolek on vabatahtlik, teadlik, informeeritud? Kolmekohaline majutus ei tohi kujuneda vaikumisi praktikaks ega olla põhjendatud üksnes teenusekorralduslike või ruumiliste kaalutlustega</p>	<p>Selgitame. Erandjuhtude otsustamisel lähtutakse alati inimese vabatahtlikust ja teadlikust nõusolekust. Selle tagamiseks esitab Sotsiaalkindlustusameti peaspetsialist inimesele konkreetse teenuskoha pakkumise koos selge ja arusaadava infoga: kus teenuskoht asub, selle kirjeldus, mitu kohta on toas, millisel korrusel tuba asub ning milline on teenuse omaosalus. Inimesel on võimalus teenuskohaga tutvuda enne otsuse tegemist. Teenuskoha vastuvõtmine on vabatahtlik ning inimene teeb otsuse ilma surveta.</p> <p>Kui inimesel on eestkostja ja ta on teenusele asumise küsimuses piiratud teovõimega, edastatakse kogu teave nii inimesele kui ka eestkostjale. Eestkostja annab otsuse inimese huvidest lähtuvalt. Võimalusel kaasatakse ka inimene ise: talle selgitatakse teenuskoha tingimusi ja võimaldatakse teenuskohaga tutvuda. Inimese arvamust kuulatakse ning arvestatakse ulatuses, mis on kooskõlas tema väljendusvõimega. Eestkostja peab tegutsema heas usus ning tagama, et otsus toetab inimese turvatunnet, vajadusi ja heaolu.</p>
5.2	Mõistame, et olemasolevate teenuseosutajate puhul võib 1-2 kohaliste tubade nõude täitmine olla ajamahukas ning	Mittearvestatud. Riigi pikaajaline reformisuund on liikuda elukaare ülesehitusele

	Esitaja ja märkuse sisu	SOMi vastus
	<p>vajada üleminekuaega. Oleme varasemalt teinud ettepaneku anda olemasolevatele teenuseosutajatele kuni 7-aastane üleminekuaeg 1–2 kohaliste tubade nõude täitmiseks, mis on EPIKoja seisukohta arvestades niigi maksimaalne võimalik aeg, mille jooksul üleminek korraldada. Rõhutame, et ei ole põhjendatud lubada uutel teenuseosutajatel turule siseneda 3-kohaliste magamistubadega. See saadab turule eksitava sõnumi, et riigi vaatest on sobilik majutada ühte tuppa mitu suure abi- ja toetusvajadusega inimest. Riigi strateegilised dokumendid ja erihoolekandereformisuund on üle kümne aasta liikunud väiksemate, peresarnaste üksuste ja ühekohaliste magamistubade suunas. Kehtivate, oluliselt madalamate nõuetega loob riik vastuolulise signaali ning pidurdab tegelikku reformi. Palume lisada üleminekuajad eelnõu juurde ning eemaldada määrusest võimalus uutel teenuseosutajatel turule tulla, kui tagatud ei ole 1-2 kohaliste magamistubade nõue.</p>	<p>põhinevale teenusele, mis arvestab maksimaalselt teenuse saaja vajadusi, samas arvestades riigi rahalisi võimalusi. Seoses erihoolekandereformiga on üldine suund 1-2 kohaliste tubade rajamisel, aga praeguses määrukses nii suurt muutust ei saa kohaldada. Olemasolevate teenusekohtade puhul rakendatakse üleminekuaega kuni 2027. aasta 1. jaanuarini, et teenuseosutajad jõuaksid muuta olemasolevad nelja teenusesaajaga magamistoad maksimaalselt kolme teenusesaajaga magamistubadeks. Rõhutame taaskord, et kolm teenusesaajat magamistoas on erandjuhul lubatud arv. Muudatuse eesmärk on parandada teenusesaajate elukvaliteeti, suurendada nende privaatsust ja inimväärikust ning vähendada ühiskasutuses olevatest magamistubadest tulenevat psühhosotsiaalset pinget ja sensoorse ülekoormuse riski.</p>
6.	Erihoolekandeteenuste Pakkujate Liit	
6.1	<p>MTÜ Erihoolekandete Pakkujate Liit on nimetatud määruse eelnõuga tutvunud ja toetab seisukohta, et magamistubade kohtade arvu vähendamine on privaatsuse ja inimväärikuse tagamiseks oluline samm. Samas leiame, et protsessi tuleks jätkata järjepidevalt ja sihipäraselt – soovime tulevikus magamistubade kohtade arvu veelgi vähendada ning seada eesmärgiks, et kõik uued teenusekohad rajatakse edaspidi sõltumata teenuse liigist ühe- või kahekohaliste tubadena.</p>	<p>Selgitame. Riigi pikaajaline reformisuund on liikuda elukaare ülesehitusele põhinevale teenusele, mis arvestab maksimaalselt teenuse saaja vajadusi, samas arvestades riigi rahalisi võimalusi. Muudatuse eesmärk on parandada teenusesaajate elukvaliteeti, suurendada nende privaatsust ja inimväärikust ning vähendada ühiskasutuses olevatest magamistubadest tulenevat psühhosotsiaalset pinget ja sensoorse ülekoormuse riski.</p>